

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/116/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116218331
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8116218331.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Viery Kandrikovej v spore žalobcu: D. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XXX, právne zastúpený: JUDr. Milan Szóllóssy, advokát, Mlynská 28, 040 01 Košice, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, 812 72 Bratislava, IČO: 00151866, o náhradu škody na zdraví, o odvolaní žalovaného a žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov sp.zn. 17C/234/2016-161 zo dňa 31.07.2019 takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje sa rozsudok vo výroku II.

II. Rozsudok vo výroku III., IV. a V. sa zrušuje a vec v rozsahu zrušenia sa vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „prvoinštančný súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

I. Konanie o zaplatenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia zastavuje.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 70 566,30 eura do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá .

IV. V konaní o zaplatenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia stranám sporu náhradu trov konania nepriznáva.

V. V konaní o zaplatenie zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

2. Svoje rozhodnutie okrem iného odôvodnil tým, že v prvom rade súd skúmal otázku právomoci na rozhodnutie o nároku žalobcu na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia. Dospel pritom k záveru, že v danom prípade právomoc súdu rozhodnúť o nároku žalobcu na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia nie je daná, lebo v zmysle zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov je daná právomoc správneho orgánu - riaditeľa príslušného krajského riaditeľstva Policajného zboru (§ 81 ods. 1 písm. a) v spojení s § 83 ods. 2 písm. f), § 84 ods. 1, 2, zákona č. 328/2002 Z.z.). Je nesporné, že v danej veci o nároku žalobcu na priznanie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia správny orgán rozhodol a to dňa 12.06.2015 rozhodnutím č. p.: KRPZ - PO - VO2-36-013/2015 - PR, ktorým priznal žalobcovi okrem iného náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 96.439 eur a rozhodnutím zo dňa 15.04.2019 č. p.: KRPZ - PO - VO2- 36- 124/2015 - PR priznal žalobcovi náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 60 375 eur. Voči predmetnému rozhodnutiu zo dňa 15.04.2019 žalobca odvolanie nepodal a rozhodnutie tak nadobudlo právoplatnosť dňa 24.05.2019. Žalobca nevyužil zákonné oprávnenie a nedomáhal sa cestou odvolania nápravy

rozhodnutia, s ktorým nesúhlasí. Naopak, trvá na tom, aby o jeho nároku (zvyšku nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vrátane úrokov z omeškania) rozhodol súd v civilnom konaní.

3. Súd prvej inštancie poukázal na to, že právomoc súdu je daná aj vtedy, ak neexistuje iný orgán, ktorý by o nároku žalobcu bol oprávnený a povinný rozhodnúť (v súlade s princípom zákazu denegatio justitiae). V tomto prípade však týmto orgánom je riaditeľ krajského riaditeľstva Policajného zboru, ktorý vo veci aj právoplatne rozhodol. Keďže právomoc na rozhodnutie o nároku žalobcu na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia nepatrí súdu, súd konanie čo do zvyšku náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia zastavil. Zákon č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov je lex specialis upravujúci sociálne zabezpečenie policajtov, pričom zákon č. 437/2004 Z.z. upravuje spôsob poskytovania náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia (§ 22 zákona č. 328/2002 Z.z.). Vzhľadom k tomu, že vec žalobcu ohľadom náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vyplývajúca z lekárskeho posudku MUDr. T. I. zo dňa 22.07.2016 je na správnom orgáne právoplatne skončená (po tom ako žalobca nevyužil svoje oprávnenie a odvolanie nepodal), neexistuje orgán, ktorý by o tomto nároku mal rozhodnúť, preto súd nepostúpil vec príslušnému správne mu orgánu. Vzhľadom k tomu, že súd nemal právomoc rozhodnúť o základe nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, nemal právomoc rozhodnúť ani o úrokoch z omeškania. Nedostatok právomoci patrí medzi neodstrániteľné prekážky v konaní, na ktoré súd prihliada z úradnej moci.

4. Na záver súd prvej inštancie dodal, že v rámci civilného súdnictva nie je možné naprávať prípadné pochybenia za situácie, ak vec patrí do právomoci správnych orgánov. V správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde. (§ 2 ods. 1, 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok).

5. Vo vzťahu k zvýšeniu náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia uviedol, že na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že žalobca dňa 14.09.2013 utrpel pracovný úraz a rozhodnutím Lekárskej komisie zo dňa 18.12.2014 č. p.: SPOU-OZ-242-002/2014-PL-KE bol uznaný za nespôsobilého na ďalší výkon štátnej služby policajta. Personálnym rozkazom riaditeľa Krajského riaditeľstva PZ v Prešove č. 29 zo dňa 09.02.2015 bol žalobca prepustený zo služobného pomeru príslušníka policajného zboru v stálej štátnej službe vo funkcii referent jednotky zvláštnych činností a policajných akcií pohotovostného policajného útvaru odboru poriadkovej polície Krajského riaditeľstva PZ v Prešove služobného úradu Ministerstva vnútra SR k 12.03.2015. Dôvodom prepustenia bolo, že žalobca stratil dlhodobu zo zdravotných dôvodov spôsobilosť vykonávať akúkoľvek funkciu v policajnom zbore. Ministerstvo vnútra SR sekcia personálnych a sociálnych činností a osobný úrad, odbor sociálneho zabezpečenia rozhodnutím zo dňa 21.05.2015 č. p. SPOU-OSZ-48.659-1/2015-VZ priznalo žalobcovi invalidný výsluhový dôchodok. Krajské riaditeľstvo PZ v Prešove rozhodnutím zo dňa 12.06.2015 č. p.: KRPZ-PO-VO2-36-013/2015-PR priznalo žalobcovi náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 96 439 eur (16,10 eura x 5990 bodov). MUDr. T. I., psychiater a sexuológ, v lekárskom posudku o sťažení spoločenského uplatnenia zo dňa 22.07.2016 ohodnotila sťaženie spoločenského uplatnenia žalobcu pri položke č. XXX - vážne duševné poruchy vzniknuté pôsobením otrasných zážitkov alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov a tiesnivých situácií na 900 bodov, ktoré zvýšila o 50 %, spolu na 1350 bodov z dôvodu, že poškodený je výrazným obmedzením mobility spoločensky, ľudsky a psychicky hendikepovaný, možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a spoločnosti, ktorú mal vo veku, v ktorom utrpel poškodenie na zdraví, sú výrazne znížené a pri položke č. XXXb - strata oboch semenníkov (alebo jedného semenníka pri kryptorchizme druhého semenníka do 45 rokov) na 1200 bodov, ktorú zvýšila o 100 % na 2400 bodov s tým, že položka č. XXXbX je použitá per analogiam, pretože v zákone nie je samostatná položka ohodnocujúca sexuálne disfunkcie. Celkovo stanovila počet bodov pri sťažení spoločenského uplatnenia žalobcu na 3750. Posudkový lekár Ministerstva vnútra SR MUDr. B. F. listom zo dňa 05.12.2016 odpovedala, že po preskúmaní zaslaných materiálov konštatovala, že posudok MUDr. T. I. o hodnotení poškodenia zdravia žalobcu je v súlade so zákonom č. 437/2004 Z.z. pod položkou č. XXX vo výške 900 bodov + zvýšenie o 50 % na 450 bodov = 1350 bodov a pod položkou č. XXXb vo výške 1200 bodov + zvýšenie o 100 % = 2400 bodov, spolu 3750 bodov. Krajské riaditeľstvo PZ v Prešove rozhodnutím zo dňa 15.04.2019 č. p.: KRPZ-PO-VO2-36-124/2015-PR priznalo náhradu za sťaženie spoločenského

uplatnenia vo výške 60.375 eur. Správny orgán vychádzajúc z určenej sumy za 1 bod (16,10 eura pre rok 2013, kedy došlo k služobnému úrazu, ku ktorému sa vzťahuje aj sťaženie spoločenského uplatnenia) a z bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia stanoveného MUDr. T. I. ako aj odsúhlaseného posudkovým lekárom (3750 bodov) priznal odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 60.375 eur (16,10 eura x 3750). Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 24.05.2019.

6. Právomoc súdu na rozhodnutie o nároku žalobcu na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vyplýva z ust. § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z., podľa ktorého v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50 %. Pasívna legitímácia žalovaného vyplýva z ust. § 174 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z., v zmysle ktorého za služobný úraz policajta zodpovedá jeho služobný úrad, ktorým je Ministerstvo vnútra SR (§ 1 ods. 4 písm. b) zákona č. 73/1998 Z.z.).

7. V danom prípade vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že u žalobcu sú splnené predpoklady pre zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, lebo ide o prípad hodný osobitného zreteľa. Súd k uvedenému názoru dospel porovnaním kvality života a uplatnenia sa žalobcu, ktoré existovali v čase pred úrazom a ktoré existujú v súčasnosti. Žalobca utrpel úraz v pomerne mladom veku (31 rokov). Bol uznaný za invalidného a je odkázaný na invalidný vozík. Dovtedy pracoval ako elitný policajt, musel sa udržiavať v dobrom psychickom ako aj fyzickom stave. Bol aktívnym športovcom na amatérskej úrovni, hrával futbal, plával, behal, kondične posilňoval, hrával hokej, lyžoval, bicykloval, bežkoval, robil atletiku... Voľný čas trávil spolu s manželkou a deťmi, ktorým sa aktívne venoval. Svojpomocne si postavil rodinný dom, staral sa o záhradku a záležitosti okolo domu. Mal stolársku dielňu. Po úraze nie je schopný fungovať samostatne, potrebuje pomoc pri obliekaní, pri hygiene i stravovaní. Prakticky žiadny zo športov, ktoré predtým robil, nie je schopný robiť, iba posilňuje, aby sa udržiaval v kondícii. Žalobca stratil nielen možnosť byť príslušníkom policajného zboru, ale tiež vykonávať akékoľvek iné zamestnanie, nakoľko jeho zdravotný stav mu to nedovoľuje. Uvedené má za následok nielen to, že neprispieva do rodinného rozpočtu tak ako predtým, ale v dôsledku úrazu stratil aj sociálne kontakty s kolegami, priateľmi. Doma pozerá televíziu, sedí, leží. V dôsledku postihnutia sa vo výraznej miere narušil aj jeho manželský a intímny život, zmenila sa jeho psychika, je podráždený. S manželkou mali viacero kríz. Nemôže sa zapájať do rodinného života s manželkou a deťmi, všetka starostlivosť je na manželke.

8. Ďalej svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že podľa názoru súdu prvej inštancie prípad žalobcu je prípadom hodným osobitného zreteľa v zmysle ust. § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z., kedy je spravodlivé priznanie zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, a to vo výške 45 % zo základného sťaženia spoločenského uplatnenia. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že u žalobcu ide o stav trvalý s prognózou nezlepšovania sa. Žalobca je podstatne obmedzený v rodinnom, pracovnom, spoločenskom i intímnom živote (bližšie viď bod 29 - 44 odôvodnenia). Vzhľadom na vyššie uvedené súd prvej inštancie mal za to, že priznané zvýšenie vo výške 45 % je primerané k povahe a následkom zdravotného poškodenia žalobcu, ktorého vo výraznej časti limituje vo všetkých oblastiach života.

9. Ďalej poukázal na to, že 50 % zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia predstavuje maximálne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia, ktoré prichádza do úvahy pri najťažších stavoch poškodeného, keď poškodený je trvalo pripútaný na lôžko, trvalo odkázaný vo všetkých alebo väčšine samoobslužných činností na pomoc tretích osôb, trvalo vyradený z akýchkoľvek pracovných, spoločenských, voľnočasových aktivít. Maximálne zvýšenie je podľa názoru súdu vyhradené prípadom straty životných príležitostí po celý zvyšok života, v ktorých je poškodený vyradený zo života a kedy jeho predpoklady pre plnenie životných funkcií sú takmer úplne alebo celkom zmarené. V danom prípade je žalobca síce výrazne obmedzený prakticky vo všetkých oblastiach života, avšak tak ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, pri bežných sebaobslužných činnostiach je napr. schopný sám sa obliecť (prípadne so spodnou časťou potrebuje pomoc tretej osoby), v oblasti hygieny v priebehu dňa je sebestačný, pomoc potrebuje s večernou hygienou, dokáže sa sám najesť. V porovnaní s prípadmi, kedy postihnutí sú pripútaní na lôžko, nie sú schopní vykonávať absolútne žiadny pohyb, sú plienkovaní, odkázaní na celodennú a neustálu opateru tretích osôb, sa javí priznanie 45 % zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia žalobcu ako primerané a spravodlivé. Z uvedených dôvodov súd priznal žalobcovi nárok na zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 45 % základného sťaženia spoločenského uplatnenia, ktoré bolo právoplatne priznané rozhodnutím č. p.: KRPZ - PO -

VO2-36-013/2015 -PR zo dňa 12.06.2015 vo výške 96.439 eura a rozhodnutím č. p.: KRPZ - PO - VO2-36- 124/2015 - PR zo dňa 15.04.2019 vo výške 60.375 eur. Sťaženie spoločenského uplatnenia bolo priznané spolu vo výške 156.814 eura, pričom 45 % z tejto sumy predstavuje 70.566,30 eura.

10. Pokiaľ ide o výšku bodového ohodnotenia (žalobca sa domáhal priznania zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia so zohľadnením hodnoty bodu 17,66 eura) súd poukázal na to, že zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa priznáva zo základnej - už priznanej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Neprináleží súdu v rámci civilného konania posudzovať vecnú správnosť správneho rozhodnutia o priznaní výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Súd prihliada na rozhodnutie, kde sa riešila otázka, o ktorej má právomoc rozhodovať iný orgán verejnej moci (§ 194 CSP). V civilnom konaní sa dodatočne nemôže naprávať ani prípadné pochybenie správneho orgánu pokiaľ žalobca nepodal riadny opravný prostriedok, prípadne po nadobudnutí právoplatnosti (po využití možnosti podať odvolanie) sa nedomáhal ochrany v rámci správneho súdnictva. Civilný súd nemôže nahrádzať právomoc správneho súdnictva. Z vyššie uvedených dôvodov súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol.

11. Na záver súd prvej inštancie dodal, že nevykonal dôkaz - výsluch matky žalobcu z dôvodu, že žalobca na pojednávaní (ktorého sa svedkyňa nemohla dostaviť) napokon netrval na jej výsluchu. Súd zároveň poukazuje na to, že žalovaný nespochybnil žiadne skutkové tvrdenia uvádzané žalobcom či už ohľadom jeho zdravotného stavu alebo obmedzení vyplývajúcich zo zdravotného stavu a potrebu opatery zo strany tretích osôb. Vzhľadom k tomu, že predmetom dokazovania sú sporné skutočnosti, súd výsluch svedkyne - matky žalobcu nepovažoval za potrebný a hospodárny. Žiadne zo skutkových tvrdení žalobcu žalovaný nespochyboval.

12. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 a § 257 CSP.

13. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný, ktorý navrhol odvolaciemu súdu, aby rozsudok súdu prvej inštancie v II. a V. výroku zmenil a to tak, že žalobu o zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia zamietal a v konaní o zaplatenie zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia žalovaný má nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi vo výške 100 %. Odvolateľ poukázal na to, že má za to, že rozsudok súdu prvej inštancie nerešpektuje princíp proporcionality, nakoľko neexistuje vzťah primeranosti medzi priznanou výškou náhrady a spôsobenou ujmom. V tejto súvislosti poukázal na ust. § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. s tým, že úvaha súdu nie je v zmysle tohto ustanovenia celkom voľná, lebo právny predpis ju usmerňuje tým, že rámcovo stanovuje predpoklady pre vznik nároku na základnú výmeru odškodnenia a tiež z hľadiska, ktoré treba mať na zreteli. Pokiaľ zákon stanovuje rozpätie prípustného zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia (až o 50 %), je nepochybné, že rozsah zvýšenia tejto náhrady musí byť diferencovaný. Jednotiacim hľadiskom pri určovaní adekvátneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia je, aby obe tieto stránky boli zohľadnené tak, že ich vzájomná jednota vyjadrí primeranosť priznanej náhrady vo vzťahu k povahe následkov poškodenia zdravia. V prípade niektorého poškodeného je v praxi opodstatnené klásť dôraz na prvú z uvedených stránok, v prípade iného poškodenia, naopak, na druhú spomenutú stránku, rozhodujúcou však zostáva ich jednota. Žalovaný má za to, že súd prvej inštancie síce aplikoval relevantné právne normy, ale nesprávne ich interpretoval, nie je v súlade s konštantnou judikatúrou ustálenou súdnou praxou. Žalovaný má za to, že miera zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, ktorú žalobcovi priznal súd prvej inštancie, nie je primeraná. Súd prvej inštancie nesprávne posúdil mieru zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia.

14. Podľa názoru odvolateľa súd prvej inštancie nezdôvodnil zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia o 45 % tým, že má za to, že zistené okolnosti na strane žalobcu neodôvodňujú 45 % zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Poukázal na to, že žalobca sa vie sám postarať o hygienu, vie sa sám obliecť, najesť, keď mu to jeho zdravotný stav dovolí cvičiť v posilňovni. Po úraze si dom prispôbil tak, aby mohol doma fungovať aj keď ostatní členovia domácnosti nie sú počas dňa doma.

15. V ostatnom poukázal na lekárske posudky MUDr. T. I., ktorá celkovo stanovila počet bodov pri sťaženi spoločenského uplatnenia žalobcu na 3 750. Žalovaný žiadal odvolací súd, aby prihliadol na predmetný lekárske posudok, v ktorom už znalec zvýšil bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia žalobcu.

16. Po posúdení vplyvu poškodenia zdravia žalobcu, jeho možnosti uplatnenia sa v pracovnej sfére a v spoločnosti, žalovaný má za to, že žalobcovi zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia nepatrí. Ak by odvolací súd dospel k záveru, že žalobcovi uvedený nárok patrí, žalovaný sa nestotožňuje so závermi súdu prvej inštancie a má za to, že zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia u žalobcu až o 45 % je neadekvátne, ale za postačujúce a primerané všetkým okolnostiam vrátane veku žalobcu by sa javilo zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia okolo 20 %.

17. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca, ktorý navrhol odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 5.850 eur s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 66.225 eur od 28.10.2016 do 13.06.2019, s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 5.850 eur od 14.06.2019 do zaplatenia, to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Ďalej navrhol, aby žalovanému bola uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia ešte v sume 10.765,70 eura do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň žiadal priznať náhradu trov konania. Odvolateľ poukázal na to, že podal odvolanie voči I., III. a IV. výroku rozsudku, v ktorých prvostupňový súd zastavil konanie o zaplatenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a v konaní o zaplatenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia nepriznal stranám náhradu trov konania. Žalobca v prvom rade nesúhlasí s výrokom rozsudku, v ktorom súd zastavil konanie ohľadne nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia žalobcu. Nárok žalobcu sa odvíja od jeho služobného pomeru, nakoľko úraz utrpel pri plnení služobných úloh. Teda sa jedná o služobný úraz, aj keď Zákon č. 328/2002 Z.z. upravuje náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia ako dávku úrazového zabezpečenia ust. § 6 ods. 3 zákona č. 437/2004 Z.z. Nepochybne pri splnení tam uvedených podmienok umožňuje, aby si poškodený tento nárok uplatnil priamo na súde. Ak teda samotný zákon ako všeobecne záväzný predpis umožňuje, aby si poškodený tento nárok na súde uplatnil, nemôže mu byť upreté právo na samotné prejednanie a meritórne rozhodnutie zo strany súdu. Žalobca je ako subjekt právneho vzťahu oprávnený využiť všetky legálne možnosti, ktoré jej zákonná úprava umožňuje. Pokiaľ zákon č. 437/2004 Z.z. umožňuje žalobcovi uplatniť si nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia priamo žalobou na všeobecnom súde, súd nemôže odmietnuť meritórne vec prejednať a rozhodnúť. V takom prípade totiž dochádza zo strany súdu k odmietnutiu práva žalobcu priznaného mu samostatným právnym predpisom, čo je v právnom štáte absolútne neprípustné. Pokiaľ samotný zákon ako všeobecne záväzný predpis umožňuje osobe uplatniť nárok na súde a následne by súd odmietol danú vec prejednať a meritórne rozhodnúť, ide nepochybne o prípad odmietnutia spravodlivosti (denegatio iustitiae) zo strany súdu, čím dochádza k zrejmemu zásahu do právnej istoty žalobcu a zásahu do základného práva žalobcu na prístup k súdu v súlade s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Aj keby mal odvolací súd napriek argumentácii uvedenej vyššie za to, že nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zo služobného úrazu nepatrí do právomoci súdu, v prípade nároku žalobcu na úrok z omeškania je v každom prípade táto právomoc súdu daná. V danom prípade bola preto v každom prípade daná právomoc súdu rozhodnúť minimálne o nároku žalobcu na úrok z omeškania s plnením náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia zo strany žalovaného.

18. Žalobca nesúhlasí ani s rozhodnutím prvoinštančného súdu, v časti ktorej zamietol v prevyšujúcej časti nárok žalobcu na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Žalobca v tomto smere nesúhlasí s právnym názorom, podľa ktorého je možné zvýšenie o 50% priznať len osobám trvalo pripútaným na lôžko, či iným najťažším možným stavom. Ak teda samotné odškodnenie na základe bodového ohodnotenia rozlišuje závažnejšie prípady od menej závažných, nemožno preceňovať význam miery percentuálneho zvýšenia náhrady podľa § 5 ods. 5 citovaného zákona, ako nástroje na odlíšenie prípadu závažného postihnutia zdravia od prípadu menej závažného postihnutia zdravia. Tento účel totiž plní predovšetkým stanovenie bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia, z ktorého následne vychádza aj možné zvýšenie náhrady podľa § 5 ods. 5 citovaného zákona. Spôsob zvyšovania na základe percentuálnych bodov z odškodnenia stanoveného na základe bodového hodnotenia zabezpečuje, že aj zvýšenie odškodnenia v maximálnej možnej miere o 50 % je primeraným bez ohľadu na väčšiu či menšiu závažnosť prípadu, nakoľko medzi každou základnou náhradou a jej zvýšením, hoci aj o 50 %, je vždy zachovaná a zabezpečená priama úmera. Percentuálne zvyšovanie náhrady totiž vždy vychádza zo základnej náhrady a túto zvyšuje maximálne o 50 %. Teda pri závažnejších prípadoch, kedy je základná náhrada vyššia, je časť zodpovedajúca jej podielu 50 % samozrejme vyššia ako časť zodpovedajúca podielu 50 % menej v závažnom prípade, kedy je základná náhrada nižšia. Z uvedeného dôvodu nemôže obstať argument, že od prípadu žalobcu

existujú ešte závažnejšie prípady s ťažšími zdravotnými postihnutiami, a že preto nie je v jeho prípade dôvodným zvýšenie o 50%. Ak totiž existuje od prípadu žalobcu závažnejší prípad s ťažším zdravotným postihnutím, je zvýšenie o 50 % v konečnom dôsledku v jeho nominálnom vyjadrení vyššie, pretože vychádza z vyššej základnej náhrady. Je preto zrejmé, že aj v prípade zvýšenia o 50 % v dvoch prípadoch rozličnej závažnosti poškodenia zdravia, je stále aj napriek rovnakému percentuálnemu zvýšeniu zachovaná rozdielnosť výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v oboch prípadoch a je tak zabezpečené rešpektovanie zásady primeranosti náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. V ostatnom odvolateľ poukázal na vek žalobcu a jeho životné pomery pred úrazom a po úraze.

19. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca, ktorý v podstate zotrval na argumentoch svojho odvolania. Poukázal na to, že spôsob zvyšovania na základe percentuálnych bodov z odškodnenia stanoveného na základe bodového ohodnotenia zabezpečuje, že aj zvýšenie odškodnenia v maximálnej novej miere o 50 % je primeraný bez ohľadu na väčšiu či menšiu závažnosť prípadu, nakoľko medzi každou základnou náhradou a jej zvýšením, hoci aj o 50 %, je vždy zachovaná a zabezpečená priama úmera. Percentuálne zvyšovanie náhrady totiž vždy vychádza zo základnej náhrady a túto zvyšuje maximálne o 50 %, teda pri závažnejších prípadoch, kedy je základná náhrada vyššia, je časť zodpovedajúca jej podielu 50 % samozrejme vyššia ako časť zodpovedajúca podielu 50 % v menej závažnom prípade, kedy je základná náhrada nižšia. V tejto súvislosti poukázal na to, že nemôže obstať argument, že od prípadu žalobcu existujú ešte závažnejšie prípady s ťažšími zdravotnými postihnutiami. Poukázal v ďalšom na to, že náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia je náhradou jednorazovou.

20. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je opodstatnené a odvolanie žalovaného nedôvodné.

21. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

22. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

23. V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil a aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

24. Odvolací súd považuje rozsudok vo výroku II. za vecne správny a v tejto časti sa stotožňuje s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie, na ktoré v ostatnom odkazuje. Na zvýraznenie správnosti rozsudku v tejto časti odvolací súd uvádza.

Odvolací súd zásadne nesúhlasí s názorom žalovaného o neadekvátnosti 45 % zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, pričom otázku primeranosti zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia riešil najvyšší súd aj v rozhodnutí z 19. júna 2019, sp. zn. 8Cdo/142/2018. V označenom spore súdy nižších inštancií priznali žalobcovi nárok na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. v plnom rozsahu, t.j. o 50 %. Dovolací súd však zasiahol do úvahy odvolacieho súdu ohľadom priznaného zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle citovaného ustanovenia, pretože konkrétne skutkové okolnosti

daného prípadu využitie maximálneho možného zvýšenia tejto náhrady neodôvodňovali. O takýto prípad ale v posudzovanej veci nejde.

Vzhľadom na kvalitu života žalobcu pred úrazom, jeho vek, výkon povolania a obmedzenie po úraze je primerané 50 % zvýšenie.

25. V prípade žalobcu, ktorý bol členom policajného zboru a jej elitnej časti zabezpečujúcej bezpečnosť občanov Slovenskej republiky, čomu zodpovedal jeho fyzický aj psychický stav pred úrazom, tak po úraze sa kvalita života žalobcu totálne zmenila, s priamym dopadom na neho aj jeho rodinu.

26. Každý demokratický štát by mal primerane nielen oceniť činnosti, ktoré do úrazu vykonával žalobca, ale hlavne v prípade, ak sa stane takýto pracovný úraz, je elementárnou povinnosťou štátu v demokratickej spoločnosti zabezpečiť náhradu, v tomto prípade sťaženia spoločenského uplatnenia a jeho zvýšenia, v primeranom rozsahu, čo sa sčasti súdu prvej inštancie podarilo a v tomto smere mu nemožno nič vytknúť.

27. Odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia má vo svojej podstate predstavovať náhradu za preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre život a životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh. Sťažením spoločenského uplatnenia je preto potrebné rozumieť jednak vylúčenie, či obmedzenie účasti poškodeného na plnom osobnom a rodinnom, spoločenskom, politickom, kultúrnom a športovom živote, jednak sťaženie, či dokonca priamo znemožnenie výkonu či voľby povolania, voľbu životného partnera, prípadne možnosti ďalšieho sebavzdelávania (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 28. novembra 2013, sp. zn. 5Cdo 49/2012).

28. Vzhľadom na uvedené rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. je vecne správny a odvolací súd z týchto dôvodov rozsudok v uvedenom výroku postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

29. Odvolací súd zastáva názor, že vzhľadom na konkrétne skutkové okolnosti danej veci žalobcovi prináleží maximálne zvýšenie náhrady.

30. Za stavu, ak rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby nezohľadňuje závažnosť zdravotného postihnutia a nerefektuje a neodráža konkrétne skutkové okolnosti prejednávanej veci s akcentom na spravodlivé usporiadanie pomerov medzi stranami sporu, preto v tejto časti odvolací súd považuje rozsudok súdu prvej inštancie vo vzťahu k zamietnutiu žaloby nad 45 % bodového ohodnotenia za nepreskúmateľný, pretože podľa názoru odvolacieho súdu vzhľadom na všetky okolnosti prípadu (pozri bod 44 napadnutého rozsudku) by žalobcovi prináležalo zvýšenie bodového ohodnotenia o maximálnu výšku 50%.

31. Vo vzťahu k zastaveniu konania o náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 5.850 eur s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 66.225 eur od 28.10.2016 do 13.06.2019 s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 5.850 eur od 14.06.2019 do zaplatenia. Odvolací súd zastáva názor, že rozsudok v tejto časti je nepreskúmateľný, nerefektujúci na potrebu upravenú v ust. § 220 ods. 2 CSP v otázke presvedčivosti.

32. Súd prvej inštancie totiž opomenul sa vysporiadať so znením ust. § 6 ods. 1, 3 zákona č. 437/2004 Z.z., čím nie je možné zistiť z odôvodnenia rozsudku ako zohľadnil uvedenú právnu úpravu v súvislosti s prijatím záveru, že na strane všeobecného súdu absentuje právomoc tento nárok prejednať za stavu, že obsahom spisu na č.l. 32 je návrh na uzatvorenie dohody zo dňa 27.07.2016.

33. Za takejto situácie odvolací súd rozsudok vo výroku I. v časti o zaplatenie 5.850,- eur s príslušenstvom a vo výrokoch III., IV. a V. zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP.

34. Úlohou súdu prvej inštancie bude v prvom rade sa vysporiadať so znením ust. § 6 ods. 1, 3 zákona č. 437/2004 Z.z. v súvislosti s nedostatkom právomoci všeobecného súdu v časti o priznanie nároku na zaplatenie uplatneného žalobcom v sume 5.850 eur s úrokmi z omeškania, pričom odvolaciemu súdu sa javí, že v prípade ak nebol naplnený cieľ podľa § 6 ods. 3 citovaného zákona, tak právomoc všeobecného súdu je bez ďalšieho daná.

35. Súd prvej inštancie sa vysporiada s otázkou náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle intencií a názoru odvolacieho súdu s tým, že odvolaciemu súdu sa javí ako primerané priznať maximálne 50 % zvýšenie v súlade s § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z., zároveň rozhodne o trovách celého konania.

36. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).